

Nro. 7.

A' FELS. CSÁSZAR, ÉS AP. KIRALY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből Pénteken Januarius 22-dik napján 1813-dik
esztendőben.

Nagy Britannia.

Folytatása a' Párisi Monitörben kijött An-
glus tudósításoknak: —,

„Londonban ilyen magános tudósítások
hirdetettek - ki: —

„Páris, Dec. 20-dik napján. A' Császár
egészségtelenedése tart: de azért még meg nem
szűnt a' Státus' dolgaival foglalatzkodni (1).
A' maga Ministereivel, 's kiváltképpen az Aus-
triai Követtel igen gyakran tanátskozik (2). A'
múlt szombattól fogva tizenhét Kurirok küldet-
tek - el innét Béts, Beriin, Dresda, Stutigard,
és egyéb Német országi városok felé. A' mi
politikusaink bámúlással szemlélték tegnap egy
Austriai tisztet Ferentz Császártól ide érkezni.

Azt mondják, hogy *Báró Erbach* a' neve. Lovas Generelmájor; és a' Ferentz Császár tulajdon kezével frott levelet hozott Napoleon Császárhoz (3). —

„Itt Párisban sok féleképpen speculálnak a közönséges békességet illető alkudozásoknak elkezdődések felől: azonközben, ezen békességes hajlandóság mellett is parantsolatot kaptak a' birodalom belső részein fekvő Fr. seregek, hogy induljanak útnak *Straszburg* felé, és a' jövő hónap végéig formáljanak egy téli lógert (tanyát) *Straszburg* és *Metz* között.“

A' Monitör ilyen jegyzéseket tesz ezekre; —
 (1). Vadászni sem szűnt még meg minden héten háromszor, midőn mindenkor három mértföldnyi utat teszen gyalog a' jég és havon. Azonban nem találtatik Párisban egy ember is, a' ki nem tudná, hogy ő Cs. Felsege igen jó egészségben van. Nyilvánosságos dolog, hogy ez a' hír Londoni fábrikából került.

„(2). Jegyezzétek meg, hogy Párisban most sem Követ sem Minister nintsen Austriából.

„(3). Ha a' közönséges békesség' feltételeit tudni akarjátok, mellyek az alkudozás' tárgyai lehetnek, olvassátok meg azt a' levelet, mellyet a' *Bassanói* Hertzeg írt volt *Lord Castlereagához*. — (Ez a' levél azon Acták között találtatik, mellyek a' Frantzia és Orosz Ministériumok között a' mostani hadakozás' elkezdődése előtt foly-

A' *Times* ből Jan. 2-dikán: — „A' Pétersburgi 's még a' mi Londoni politikusaink is igen fontos dolgoknak tartják Lord *Walpole* nek Bétshe lett küldetetését. A' Napoleon' dolgai valamint szintén ő maga is, a' végekhez közelítenek, és azt lehet várni, hogy Frantzia országban nem soká fontos dolgok fognak előfordúlni, ha még elő nem fordúltak (4).

A' *Stár* ből Jan. 2-dikán: — „Úgy halljuk, hogy kevés napok előtt egy Austriai Kurir érkezett ide Londonba felettébb fontos követséggel. Hollandián által jött ide; holnap vissza fog indulni.

A' *Kurir* ből Jan. 4-dikén: — „Ministereink rendelést tettek, hogy a' Napkeleti Indiai Kereskedő Kompánia előljárói hirdettessék - ki, hogy az Országlószék teljesíteni akarja a' közönség kívánságát abban, hogy a' Napkeleti Indiában való kereskedést a' Britanniai egyesült birodalom' hat főbb kikötőhelyeinek megnyitassa, a' melly főbb kikötőhelyek ezek: *London, Bristol, Hull, Glasgow, Dublin, Cork.* A' *Khinaiakkal*

tak, 's a' mellyek akkor a' M. Kurirban is kijöttek volt).

„(4) Az Anglus Ministereknek, a' kik ezt a' tikkelyt írták, valójában igazságok van; a' Császár' dolgai éppen úgy állanak, mint az ő egészsége. Abban is igazságok van, hogy a' Frantzia birodalomban rendkívül fontos dolgok vannak munkában, de éppen ellenkező értelemben, mint az Anglus Ministerek gondolják.

való kereskedés tovább is a' Kompánia tulajdona marad kizorítólag.

A' Timesből Jan. 4-dikén: — „Párisból Dec. 1-ső napjáig vettük az újságokat. Az olvasóknak készeknek kell lenni ahhoz, hogy azt fogják ezen újságokban szemlélni, hogy ezek minden módon azon iparkodnak, hogy minden féle meséket koholjanak Európának az eránt lehető meggyőztetésére, hogy Napoleonnak sem az egészsége sem sege-lelem-kúfjejei el nem romlottak. Nem látszik, hogy Napoleona' múlt hónap' 28-dikáig olyegéséges volt volna, hogy kimehessen: a' mely utolsó megnevezett napon tsakugyan annyira ment, hogy megjelent a' katonaparádén, melly éppen a' palota kapui előtt tartatott. Más nap a' múzeumban és az énekes játékok' theátrumján mutatta meg magát. Ezek a' gyaníthatóképpen tsak szempillantatnyi megjelenések, voltak mint látszik, azok, a' melyekre még eddig réá vette magát; mivel, hogy a' Tanátsban való megjelenése, mellyben előlült, 's az ő audientziaadása, mellyen a' maga Udvarnokjai köszöntéseiket elfogadta, nem tartathatnak közönséges megjelenéseknek. A' mi az ő azon napi vadászatjait a' Versáliei erdőkön illeti, a' mely napon a' múzeumban és az énekes theátrumon vólt, az eránt mi bátorkodunk kételkedni. Mi a' Frantzia országból vett újságlevelek olvasásában semmi olyant nem találtunk, a' mi elégséges volna arra, hogy ítéletünket megváltoztassuk azon betegség eránt, mellyet Napoleon kapott, és a' mellyben még szenved. Az ő egészségének állapotját igen kijelenti az ő utóbbi beszédében lévő komályos hang; és ez az állapot szükséges következése azoknak

a' testi nagy strapátziáknak, mellyeket ő kiállott, és a' mellyek az ő fejét meggyengítették. —

„Ha a' Monitórnek hinni akarunk, úgy Napoleonnak nem tsak az egészsége jó, de segedelemkútfejei is bőségesek vannak még; minthogy azt írja, hogy olyan rendelések tétettek, hogy 20,000 emberek, 6000 lovak, 600 szekerek, és 10 millió Frankok küldtessenek Spanyol országba, mellyek azt bizonyítják, hogy Napoleonnak nints fogyatkozása seregek' dolgában, 's hogy az ő kassái tele vannak. —

„Könnyű már most megmutatnunk, hogy a' második táborozásban Napoleon nem fog két hadakozást folytathatni; 's úgy látszik, hogy neki most szükségesebb leszen az Oroszok ellen erősíteni magát inkább, mint Spanyol országban, a' hol elég erős. Való, hogy Spanyol országban tsak a' Spanyol országlószék ellen, a' melly igen szegény eszközökkel bír, és az Angliai, fejére nézve éppen olly szegény Ministériummal képtelenítettik hadakozni. Ez a' kettős szegénység adta ott az ő fegyverének az új szerentsét és okozta azt, hogy Lord *Wellington* a' Portugalliai határokig vissza vonta magát. —

„Szomorúsággal jelentjük, hogy *Nottinghamban* a' múlt hétfőn népgyűlés tartatott, a' hol az eránt tanátskoztak, hogy valyon tanátsos lehetne - é a' Régers Princzlezi kéro' levelet intézni a' békességnek helyre lejendő állíttatása eránt. Szükségtelen lenne megjegyezni, melly politika ellen való dolog legyen az Országlószéket e'féle kérelmekkel terhelni (5).

„(5). Igazi megmagyarázása a' Császár beteg-

Dec. 28-dikán *Minerva* nevű! Amerikai postahajó érkezett-meg Angliába. Rosz urat hozta az Amérikában lévő Bates nevű Anglus Agenstől ide mint mondják igen fontos követség-gel. Azt beszéllik, hogy az Angliai és Améri-

ségének; a' Lord Walpole Bétsbe való küldetetésének; a' Kurirok' Bétsbe és Londonba való érkezésének, és mind azoknak a' híreknek, mellyek a' Frantzia országban uralkodó nyughatatlankodások 's a' népnek békételenkedése felől széllyel hordoztatnak — röviden szólván mind azoknak az újságoknak, mellyek az Anglus népet a' dolgoknak valóságos állapotjokra nézve megsallhatják, igazi megmagyarázások (nyitjok) ennyiben áll: — Az Anglus nép megúnt fly sokáig elválasztatva lenni a' száraz Európától; a' Spanyol és Amerikai hadakozás által sokat szenvedett; fennszóval nyilatkoztatja ki minden felé azt a' kívánságot, melly az Angliai *Oligarchákat* arra kényszeríti, hogy legyenek böltsek, mérsékeljék magokat, 's adják vissza a' világnak a' békességet — hogy tehát ezen körülállások között a' népet az e'féle gondolatoktól elvonhassák, 's neki időtöltést tsinálhassanak, azt mondják, hogy a' Frantzia seregek kiűresszék Spanyol országot, hogy azután ez Anglus népnek ne kellessék több áldozatot tenni azért, hogy a' Pyreneumi hegyekig a' fél-szigetet elfoglalhassa; hogy Napoleon Csá-

kai Országglószékek között való alkudozások már annyira előhaladtak, hogy csak ez az egy ellenséges tárgy volna még az eligazításra hátra, hogy az Anglusok mondjanak-le arról az eddig gyakorlott jussokról, hogy az Amerikai hajókról hajós legényeket fogdoshassanak-el. — (Mitsoda

szár fő szédelgést kapván a' halálhoz közel legyen; hogy az ő betegségének befolyása legyen az ő életerejéhez; hogy tőle nem lehet többé félni; hogy a' Frantziák nyughatatlanok, elgyengültek, meg-erőtlenültek, hazafiúi buzgóságokat, nemzeti kevélységeket elvesztették, és hogy a' rebellálásra 's akarmelly feltételnek elfogadására készek, legyenek, — melly nagy kauklerség! —

„Az északi és Spanyol országi hadakozást egyszersmind fogja folytatni a' Fr. birodalom. Azokon a' 200,000 embereken kívül, a' kikből most a' Frantzia nagy armáda áll; 300,000 emberek, tsupa Frantziák, fognak a' jövő Februárius hónapban, *Hamburgban az Albi s* mellett, a' *Rénus* mellett, 's az *Odera* mellett özsze gyülekezni, és a' jövő esztendőbéli táborozás, kétszerte annyi, tsupa Frantziákból álló armádával fog elkezdettetni, mint a' múlt esztendőben történt. Ugyan ekkor Spanyol országban is megerőssítetik a' Frantzia armáda, és a' maga tökéletes állapotjában fog megtartatni, az az mindenkor 300,000 emberekből fog állani. —

fundamentomon gyakorolták ezt az Anglusok mind ez ideig a' szabad tengereken előtalált Amerikai hajókon, bajos által látni.)

A' hadi készülétek azonközben a' békességes alkudozások mellett is mind két részről hathatósan tétetnek. Admirális Popham, a' ki tavaly az északi Spanyol partra seregeket tett volt-ki, vissza érkezett onnét ezeknek egy részekkel Angliába, és azt mondják, hogy ezek már most haladék nélkül Amerika felé fognak útnak indítani. Ezek tengeri seregek.

Egy *Londoni*, gondolhatóképpen antiministeriális újság azt erőssíti, hogy az Amerikai hajók ezen hadakozásban már 218 Anglus hajókat fogdostak - el, mellyeken 574 ágyú és 5106 emberek találtattak.

Eszaki Európa.

Azt írják Decemb. 29-dikén *Dantzkából*, hogy a' vártörő ágyúk, a' mellyek a' Niemenen

„Anglia azzal ditsekszik, hogy néki az ő tengeri embereivel együtt, Európában, a' két Indiákon, Asiában, és Amerikában, 400 ezer emberei állanak talpon. Igen, de Franciaországnak leg alább négy annyi népe van mint Angliának. Tehát ha Angliának 400,000 fegyveres emberei vannak, Franciaországnak háromszor annyival többek lehetnek, és ha ezek közzül 200,000-et az ő hájójaira és partjaira számlálunk, még egy egész millió emberek maradnak hátra, a' kiket Franciaország éppen olyan könnyen kiálíthat, mint Anglia 400-ezeret.“

től küldettek vala, vissza érkeztek az oda való fegyveres házba, és hogy már most 900 darab minden féle nemű ágyúkat találhatnak ezen fegyveres házban. Minden nap szemléljük innét útnak indulni a' tábori ágyúkat és szekereket. A' mi városunk többet kiállíthat 300 ilyen ágyúknál és 2000 szekereknél. A' mi fegyveres házukban igen hevesen foly a' munka, éjjel nappal dolgoznak, az ágyúzót vezér *Lepin* fő vigyázása alatt. —

Öt esztendeje hogy szünetlenül dolgoznak ezen várak erősségein. Az ezekre tett költség minden esztendőben sok millióba került; a' legfontosabb várak közzé lehet is már most számolni ezen erősséget. Két esztendőre kívántató eleséggel és munitzióval van megtöltve.

Hadi Történetek.

A' Párisi Monitor e'képpen szól Jan. 1-ső napján: —,

„A' *Neufchateli* Hertzeg e'képpen írt volt Dec 31-dikén az ármádáknak fekvéseikről: a' Tarenti Hertzeg (M. Macdonald) Tilsitben és a' Niemen két partjain áll; néhány Orosz batalionokat és ágyúkat elfogott. —

„Az 1-ső szakasz ármáda Thornban, a' 2-dik Marienwerderben, a' 4-dik Marienburgban, a' 3-dik Elbingben, a' 9-dik Dantzkában, és a' 6-dik Platzkban, állanak. Az Austriai ármáda Bialistok felé fekszik és Warschaut fedezi. A' 7-dik ármáda a' Vistula és a' Presing között, az 5-dik pedig Warschauban fekszik. —

„Az idő hirtelen meglágyult a' hidegmérő a' 23-dik grádusról a' nullára ment. Ennek a' levegői változásnak tulajdonítják az Orvo-

sok, hogy Generális *Eblének*, ennek az igen nagy érdemű ártillérista vezérnek betegsége annyira megterhesedett, hogy őtet életben megtartani lehetetlen volt. — (Már írtuk, hogy ezek a' Frantzia nevezetes ágyúzó vezérek, *Lariboissiere* és *Eble*, főrré hideglelésben vagy mint némelly Orvosaink nevezni inkább szeretik, *hagymázban* haltak - meg).

Osztályos Generális *Gronier*, a' ki egy új Frantzia szakaszármádát vezérel a' nagy ármáda felé, Jan. 9 dikén megérkezett a' maga fő hadi szállásával *Lipsiába*, a' honnét Berlin felé folytatják tsapatonként útjokat ezen seregek. Az *Insbbrucki* levelek szerint ott is naponként takarodnak az Olasz ország felől jövő seregek által, 's mind ezek a' nagy ármádához mennek. —

Marschal *Macdonald* (a' Tarenti Hertzeg) a' Neufchateli Hertzeghez egy levelet küldvén Dec. 28-dikán *Tilsitből*, arról emlékezik, hogy miképpea rontott keresztül az ármádájával az Orosz seregek között: — „Az Oroszok, úgymond, azon a' napon szállottak be *Tilsitbe*, midőn az én hátúljáró tsoportom *Mitaut* oda hagyta. Az előttünk lévő *Rosienie*, *Schawle*, és *Tel-szew* nevű környékeket már elborították vala a' lovas, ágyúzó, és kevés gyalog ellenséges seregek, Gen. *Laskow* a' Niemen jobb partja felől *Pictoponennél*. Gen. *Kutusow* pedig a' víz bal partján *Tilsitben* szállott meg. Mi azonnal réá ütöttünk a' *Picktoponennél* álló Orosz tsapatra; a' Pruszsus fekete Huszárság igen szép bévágást tett réá, és azt vissza nyomta; elvettünk egyebek közt egy haubitzágyúját is a' mu-

nitziós szekerivel együtt. Elfogtunk két Regementjt. Tegnap a' többi csapatjaink is megérkezvén, a' volt a' szándékunk, hogy megverekedjünk az Orosz ármádaival, de ennek nem tettett elfogadni a' verekedést, hanem fel felé vonta - el magát a' Niemen két partjai mellett."

Rénusi Szövetség.

A' *Stuttgart* ből Jan. 9-dikén indült magános tudósítások szerint itt 8-dikra virradó éjjel igen gyalázatos özsze esküvés tudódott - ki szerentséssen, a' melly másnap reggel a' *Monreposi* vidéken, vadászat alkalmatosságával, a' Király élete ellen munkába vétetett volna, 's a' mellyről ilyen szókkal való jelentést teszen a' *Stuttgarti* újság Jan. 16-dikán: —,

„Ma, délelőtti mindenitt lévő templomokban háláadó imátságok tartattak, 's a' jövő vasárnapon az országnak minden templomaiban fognak tartatni, azért, hogy a' Király életét fenyegető veszedelem elhárítódott.

A' *Stuttgarti* Ministeriumból ilyen végzés jött - ki Jan. 12-dikén: „Ő Felsőge méltóztattott a' *Marbach* kerületben lévő *Murri* Birót, az ő Felsőge ellen iméztetett gyilkos özsze esküvésre nézve kimutatott magaviselietért, a' kerület (kanton) tisztjévé nevezni, és a' polgari jutalom arany pezévei megjutalmazatni.

Utolsó Jegyzések.

A' hozzánk mostanság megérkezett Orosz tudósításokban, ez a' két újabb és nevezetesebb környülátiás fordúl elő, hogy Decemb. 17-dikén *Konstantinus* Császari Nagy Hertzeg a' Cs. Testörző Regementeket maga vezérelte - bé *Wilnába*, és hogy ugyan ott *Sandor* Császár is szerentséssen megérkezett.

A' *Warschauból* Bétsbe érkezett tudósítások szerint a' Hertzeg *Schwartzenberg*?

fő hadi szállása Jan. 15-dikén még *Pultusk*ban volt. Gen. *Reynier* Jan. 9-dikére virtu-dó éjtzaka *Warschauba* érkezett a 7-dikár-máda hadi szállásával. A Nápolyi Király fő hadi szállása Jan. 8-dikén még nem mozdult volt el *Elbingből*; és úgy látszott, hogy annak vidékein, ha az Orosz seregek oda is elő talál-nak nyomulni, heves verekedések fognak tör-ténni.

A nagy armádának Königsbergtől fogva va-ló hátrálása alatt, csak *Tapiaw* mellett a *Pré-gel* vizénél, és *Melhsack* mellett a *Passarge* vizénél történtek verekedések, de a mellyek-ről még sem a Frantzia sem az Orosz tudósítá-sok el nem érkeztek.

A *Studtgardi* udvari újságban a Wür-tembergi seregeknél mostanság meghalt tisztek-ről emlékezet tétetvén, olyan három tisztek fordúlnak elő közöttök, kik felől megjegyze-tik, hogy ezek a *Dorogobush*, *Wilna*, és *Königsberg* felé való utazás közben, meg-fagytak.

A mi közönséges leveleinkben most is né-hány rendbéli Orosz Bülletiek fordúlnak elő, de mind már tudva lévő és régen előhordott dol-gokkal. A *Budai* újságban fordúl elő, mint *Wilnában* Dec. 11-dikén költ Orosz Bülletin hogy a Fr. armada 8-dikban *Osmiany* mellett *Admi-rális Tschischagow* által megverettetvén, itt né-hány Generálisok, 15,000 emberek, 2 Sasok, 150 ágyúk, 700 puskaporos szekerek, 's azután *Wilnában* ismét 5000 emberek kerültek volna az Oroszok kezire; az utolsók között, a kik *Wilnában* fogságra estek, *Lahoussaye*, és *Zajon-czek* Generálisok neveztetnek meg. — (Mi ezt az Orosz tudósítást a kezünkön forgó újságok között még csak a *Lembergiben* láttuk).

Jobbitások. — A közelébbi M. Kurir 94-dik lapján alólról felfelé az 5-dik sorban, ezt *Lulin* így kell olvasni: *Lublin*; a 103-dik lapon alólról a 2-dik sorban, e helyett az a szívet, ezt kell olvasni az ő szívet.